Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppiaiden liitto ry

15.1.2019 HE 262/2018 vp

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

HE 262/2018 vp Hallituksen esitys Eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä laeiksi terveydensuojelulain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muuttamisesta

Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppiaiden liitto katsoo, että Elintarvikelain uudistus on yleisesti ottaen menossa oikeaan suuntaan. Erityisen hyvänä Liitto pitää tavoitetta hallinnollisen taakan keventämisestä ja vientiin liittyvien tehtävien kirjaamisesta Ruokavirastolle.

Liitto kuitenkin haluaa täsmentää kantansa joissakin yksityiskohdissa.

Elintarvike- ja kontaktimateriaalitoimintaa koskevat vaatimukset

14 § Omavalvonta

Pykälässä todetaan, että elintarvikealan toimijalla on oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee elintarviketoimintaansa liittyvät vaarat.

Enää ei vaadittaisi erillistä omavalvontasuunnitelmaa, sen sijaan riittäisi joko laadunhallintajärjestelmä, hyvän käytännön ohjeet tai työohjeet. Esimerkiksi Valiolaisilla tiloilla on oma laatu- ja tuotantotapaohjeistuksensa. On vain järkevää, että ohjeistuksen sisältöä ei tarvitse tiloilla kirjoittaa uudelleen omavalvontasuunnitelmaksi.

Viranomaiset ja niiden tehtävät

23 § Ruokaviraston tehtävät

Ruokavirastolta toivotaan aktiivista otetta elintarvikealan toimijoita kohtaan, nimenomaan neuvojana ja opastajana. Viestinnän tulisi olla avointa ja esimerkiksi tarkastusten yhteydessä tehdyt linjaukset olisi hyvä saada muidenkin toimijoiden tietoon kuitenkin siten, ettei ilmaista, mitä yritystä tarkastettaessa linjaus on syntynyt

Elintarvikevalvonta

44 § Eläinlääkärin tiedonantovelvollisuus

On hyvä, että eläinlääkärin tulee ilmoittaa alkutuotantopaikalla havaitsemistaan elintarvikkeiden turvallisuutta heikentävistä olosuhteista eteenpäin. Eläimet tai elintarvikkeet vastaanottavalle toimijalle tieto tulee kuitenkin Maakunnan kautta. Pykälään on kirjoitettu, että Maakunnalla on oikeus ilmoittaa asiasta vastaanottavalle toimijalle. Se ei voi olla vain oikeus, vaan sen pitää olla myös velvollisuus ja ilmoitus on hoidettava pikaisessa aikataulussa, jotta eläinten pito-olosuhteet saadaan korjattua eikä elintarviketurvallisuus vaarannu.

Elintarvikkeiden vientiin liittyvät viranomaistehtävät

47 § Vientiin liittyvä selvitystyö

On ehdottoman hyvä, että ruokaviraston velvollisuus ottaa osaa elintarvikkeiden vientiselvityksiin kirjoitetaan lakiin, sillä niin tosiasiassa tapahtuu koko ajan ja varsinkin eläinperäisten elintarvikkeiden vienti olisi mahdotonta useisiin tärkeisiin vientikohteisiin ilman viranomaisapua.

On ymmärrettävää, että elintarvikealan toimijan on ensisijaisesti itse yritettävä selvittää vientiehtoja Euroopan Unionin ulkopuolisiin maihin suunnitellun viennin osalta, sillä viranomaisten resurssit eivät voi riittää jokaisen yksittäisen mielenkiinnon kohteen selvittämiseen.

Painotus on kuitenkin liikaa toimijan vastuulla, sillä useiden maiden kohdalla toimijan on yksinkertaisesti mahdotonta saada tietoonsa kohdemaan vaatimuksia. Ainoa reitti näissä tapauksissa on viranomaisyhteistyö. Ruokaviraston rooli yhteistyössä Maa- ja metsätalousministeriön kanssa on aivan ehdoton sekä vaatimusten selvittämisessä että markkinoillepääsyhankkeiden, mahdollisten tehdashyväksyntöjen ja eläinlääkäritodistusten kohdalla.

Maksut

68 § Maakunnan suorittamasta elintarvikevalvonnasta perittävät muut maksut

On epäselvää, miten tarkastuksia ja valvontamaksuja määrättäessä otetaan huomioon riskiperusteisuus. Elintarvikeyritykset ovat laajasti sertifioineet elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmiä. Ulkomaiset asiakkaat pääsääntöisesti edellyttävät niitä.

Elintarvikeyritykseen kohdistuvia tarkastuksia ja maksuja pitää voida alentaa, jos tarkastuksissa ei toistuvasti havaita poikkeamia ja/tai laitoksella on sertifioitu elintarviketurvallisuuden hallintajärjestelmä.

Kustannustaso eri maakunnissa voi olla erisuuruinen ja siten myös valvonnasta perittävät maksut. Yrityksillä ei myöskään ole mahdollisuutta vaikuttaa virallisen valvonnan kustannustasoon. Valvonnan kustannukset eivät saisi nykytasosta nousta.

Maitoalan laitosten kokoluokat on perinteisesti jaettu siten, että suurin luokka on yli 2 miljoonaa litraa vastaanottavat laitokset. Kyseinen laitos on kuitenkin edelleen erittäin pieni ja sitä suuremmat laitokset tulisikin tulevassa maksutaulukossa edelleen jakaa eri luokkiin.

Erinäiset säädökset

81 § Rekisterit

Ruokaviraston rekisteri hygieniapassitestaajista ja hygieniapassin saaneista henkilöistä on hyvä uudistus.

Kunnioittavasti

Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppiaiden liitto ry.

Riitta Brandt
Toiminnanjohtaja